

PROTOKOLL

Projekt	Sillamäe ammoniaagiterminali keskkonnamõju hindamine
Teema	KMH aruande avalik arutelu
Kuupäev	12.09.2017
Asukoht	Sillamäe kultuurimaja
Osalejad	Registreerimislehel
Protokollija	Maria Oravas / Eike Riis

Päevakava	1. Projekti tutvustus 2. Küsimused ja ettepanekud
-----------	--

1. Projekti ja KMH tulemuste tutvustus

- Koosoleku avamine ja üldine tutvustus – Sillamäe linnapea Tõnis Kalberg (T.K.)
- Projekti lühitutvustus ning EuroChemi tutvustav video – EuroChemi esindaja Aleksej Gorjačov (A.G.)
- Kokkuvõtte KMH tulemustest – Hendrik Puhkim (H.P.)
- Planeeritud tegevuse mõju välisõhu seisundile – Maris Paju (M.P.)
- Riskianalüüsi kokkuvõtte – Hendrik Puhkim

2. Küsimused ja ettepanekud

M. Janssen: Mis on õhuemissioonide arvutamise aluseks?

H.P.: arvutuste aluseks on ammoniaagi käive 1 mln t/a, mis jagatakse ühtlaselt üheaastase perioodi peale. Sisendiks on ettevõtte poolt esitatud andmed heitkoguste kohta. Praegune seisukoht on, et teeme õhuemissioonide osas täiendavad arvutused, võttes arvesse Keskkonnaameti poolt esitatud ettepanekuid.

M. Janssen: Mis andmeid sisaldab OSIS? Kas on reaalsed või arvutuslikud andmed? Kas selle kasutamine on lubatud? Kas andmed, mida ettevõtte esitavad, on need, mis on lubatud või mis on reaalsed?

H.P.: OSIS sisaldab arvutuslikke andmeid. OSIS on riiklik andmebaas, meil pole põhjust kahelda andmetes. Need on ametlikud andmed. Ettevõtted edastavad andmed, mida nad on arvutanud või mingil moel analüüsinud.

M. Janssen: Miks mõõdetud andmed on nii palju suuremad? Kuni 7x suuremad?

H.P.: See saaste võib tulla ka kaugemalt, muid allikaid on ka seal ümber. Me oleme Keskkonnaameti kommentaari võtnud arvesse ja teeme täiendavad arvutused. Tuleb rõhutada, et lähtuvalt uuest seadusest ei ole riik kehtestanud ammoniaagile piirväärtuseid. Ammoniaagi piirväärtus oli varem, vana seaduse kohaselt. Me lähtume uuest seadusest.

V. Mirotvortsev: Sillamäe LV tellis 2010.a Sillamäe välisõhu pidevseire programmi (Alkranel OÜ). Vaja on sadama välisõhu kvaliteedi juhtimissüsteemi välja töötada. Seda tänaseks ei ole. On ainult üks õhuseirejaam. EKUK-i järelendus on, et vajalik on ka teine seirejaam. KMH aruandes seda ei ole. Jaam näitab õhusaate ületamisi, aga juhtimissüsteemi ja juhtimiskeskust pole, mille kaudu olukorda reguleerida, nt pumpamiskiirust vähendada vms. Lisandub ka DBT laiendus. Keegi pole juhtimissüsteemi väljatöötamiseks realselt midagi teinud.

H.P.: Teise seirejaama soovituslik asukoht on KMH aruandes esitatud. EKUK-i töö on osa KMH aruandest, neid ei saa eristada. Kõike, mis on öeldud EKUK-i töös arvestatakse ka KMH-s.

M. Janssen: me soovime, et säiliksid konstruktiivsed ja head suhted arendajatega ning et säiliksid ja tekkiksid töökohad. Elanike jaoks on arusaamatu, milline ettevõtte on saastaja, kui seirejaam näitab ületamisi. Meie andmetel 95% ammoniaaki eraldab Silmet ja ainult 5% terminalid. Me näeme ainult ületamisi, aga põhjust ei tea. Kui lisandub ettevõtteid, siis võib ammoniaagi saaste veel suurened. Oluline on andmete selgus. Linnaelanike usalduse võitmine on oluline, selleks on vaja ausat ja avalikku informatsiooni ettevõtete tegevuse üle.

H.P.: KMH teeb ettepanekud, nende elluviimise üle otsustavad LV ja tegevuslubade andjad.

M. Janssen: ammoniaagilekke riskianalüüsi on vaja täiendada raudtee piirkonnas sellega, mida see tähendab suvilapiirkondade inimeste jaoks. Seal liiguvad kõrvalmaanteel ka ohtlikud veosed ning Vaivara raudteejaama juures raudteeületuskohal (2 km kaugusel suvilapiirkondadest) puudub isegi tõkkepuu. Kui seal juhtub õnnetus ammoniaagitsisterniga, siis on Sillamäe suvilapiirkonnad õnnetuse mõjualas. Vaja on hinnata avariide tõenäosust ja tagajärgi õnnetuse korral sellel ristmikul ja teha ettepanekud ohuolukorra vähendamiseks. Päästeametil on dokument (metoodika) „Kemikaaliseaduse kohaste planeeringute kooskõlastamise ja ehitusprojektide heakskiitmise otsuse tegemine“. Selles metoodikas on ehitistele määratud kasutusotstarbe järgi tundlikkuse aste 1-st kuni 4-ni. Tundlikkusega 4 on valdavalt sotsiaalse otstarbega hooned (koolid, lasteaiad, hooldekodud, haiglad jms). Tundlikkusega 4 ehitisi ei ole aktsepteeritav ehitada ohualasse. Riskianalüüsis esitatud skeemide järgi jääb ohualasse selliseid objekte. Nendest ei ole

inimesed suutelised kõrvalise abita evakueeruma. Kuidas on lahendatud see probleem, sest lihtsalt sireenid neid ei aita. Riskianalüüsis on inimeste evakueerimise teemat käsitletud liialt üldiselt. Kuidas teeb inimene vahet, millise häire (sireeni) puhul tuleb kiiresti ohualast lahkuda? Need käitumisjuhised ja meetodid tuleb RA-s täpselt välja tuua. Selline A-kategooria suurõnnetuse ohuga ettevõtete kontsentratsioon Sillamäe sadamas ületab linnaelanike psüühilise taluvusvõime. See võib viia selleni, et elanikud lihtsalt lahkuvad linnast, sest tajuvad, et seal elada on liiga ohtlik. Annab üle oma töögrupi kirja.

G. Sirelnikova: Praegusel kujul ei tohi KMH aruannet vastu võtta. Välisõhu osas ei ole arvestatud kõikide saasteainetega. Tuletõrjekustutusvee ja sademevee juhtimise kohta merre pole samuti hinnangut antud. Ei ole hinnatud ehitusaegset keskkonnamõju. Ei ole nõus M. Jansseni hinnanguga, et 95% ammoniaagi heitest tuleb Silmetist. Küsige KeA-st viimase aasta andmed heidete kohta. Kogu aeg on töös ühed ja samad vead. Ka KeA on esitanud samad märkused. Riskid on suured. Riskianalüüsis tuleb konkreetselt kirjutada, mida tehakse linna ja linnaelanike heaks, et olukorda võimalikult ohutumaks muuta. KMH aruandes tuleb kirjutada, et välisõhu juhtimissüsteemi rakendamine on vältimatu, et tuvastada operatiivselt, milline ettevõtte saastab.

A.G.: Kommentaar: peamine probleem tundub olevat seirejaam ja välisõhku paisatavate saasteainete hindamine. Sellega tegeletakse. Juba on arutatud teise jaama kontseptsiooni. Oluline on olukorda vaadata tervikuna, mitte ainult ühe terminali mahus. On alustatud kogu Sillamäe sadama keskkonnamõju hindamisega. Elanikud tahavad teada, kuidas toimida ohu korral, kuid seda ei saa lahendada üks terminal. See tuleb otsustada komplekselt. EuroChemi seisukohast saan öelda, et need probleemid ei jää tähelepanuta ja neile leitakse lahendus. Nõustun, et KMH aruandes tuleb neid teemasid täpsemalt kajastada. Kõik soovivad, et terminal töötaks saastamata ja avariideta. Toetan seisukohta, et linnaelanikel on õigus teada, mis sadamas toimub ja et tegevus ja kavatsused oleksid avalikud. Esitatud märkused võetakse arvesse ja nendega töötatakse edasi. Ammoniaagiga seoses on konsultandiga kokku lepitud, et tehakse täiendavad arvutused.

Linnakodanik: Sillamäe linnas on õhu olukord mõnikord väga halb, eriti öösiti. Tahaks teada, mis on selle põhjus. Kas see tuleb põlevkivitööstusest? Sillamäe sadamas laadimistöörde käigus tekivad samuti heited õhku. Muuga sadamas on juhtimiskeskus, mis jälgib ilmastikuolusid ja reguleerib tegevust sadamas. See on võib-olla kaotus ärile, kuid elanike olukord muutub sellega paremaks. Arvutused võvad näidata, et kõik on normis, kuid näiteks põlevkiviõli vedav veok maanteel saastab õhku. Kui korraga toimub põlevkiviõli ja ammoniaagi laadimine laevadele, siis see tekitab koosmõju. Seetõttu on oluline just juhtimiskeskuse loomine, mis selliseid olukordi kontrolli all hoiaks. Sõnum sadamale, et kui kutsute enda juurde ohtlikke ja saastavaid ettevõtteid, siis tehke ka juhtimiskeskus, et linnaelanike elutingimusi tagada. Sõnum arendajale, et tulumaks läheb sinna, kuhu töötajad on registreeritud. Kui töötajad tuuakse väljastpoolt, siis Sillamäe linn sellest kasu ei saa.

A.G.: Meie soov on maksimaalselt palgata töötajaid Sillamäe linnast. Põlevkiviõli laadimine laevadele on olnud ülevaatamisel ja rakendatakse aurude kogumissüsteemi, et õhuheitmeid vähendada. Ammoniaagi laadimise tehnoloogia on erinev ja seal jääb laadimistoru ühenduskohta sulgurite vahele alati väike kogus ammoniaaki, mis toru lahtiühendamisel õhku pääseb.

Linnakodanik: elanikel ei ole kellegi poole pöörduda, kui on probleeme õhusaastega. Sellega peaks tegelema linnavalitsus. Reaalselt on sellised avalikud arutelud ainsad kohad, kus elanikud saavad oma sõnumeid edastada. Kui soovitakse äritegevust arendada, siis tuleb arvestada ka kohalike elanikega ja teha vajalikud investeeringud. Palju on probleeme haisuga, mis tõenäoliselt tuleb põlevkiviõli tootmisest.

A.G.: See on põlevkiviõli tootmise tehnoloogiast tulenev probleem. Ka Keskkonnainspeksioon on pöördunud terminali poole seoses haisuprobleemiga, kui on esinenud kaebusi, kuid enamasti ei ole terminalis sel ajal põlevkiviõli käideldud.

Linnakodanik: Kust on võimalik elanikel teada saada, milline ettevõtte või tegevus on konkreetsel ajal õhusaaste põhjustajaks?

A.G.: Ettevõtte jaoks on oluline järgida kindlaks määratud info edastamise korda. Keskkonnainspeksiooni päringute korral vastatakse ametliku kirjaga otse neile. Kui elanik pöördub inspeksiooni poole, siis peaks ta saama sealt ametliku vastuse.

G. Sirelnikova: Ettevõtte juht peab probleemi tekkimisel rangemalt jälgima, et ettevõttes oleksid kindlasti tarvitusele võetud meetmed olukorra parandamiseks. Ja KMH aruandes tuleb kindlasti käsitleda ehitusaegset mõju. Kas ehitamise käigus on kavas teha ka lõhkamistöid?

A.G. Praeguste teadmiste kohaselt ei ole lõhkamist ette nähud. Kuna projekteerimine veel käib, siis seda täpsustatakse.

M.Janssen: KMH aruandes (täpset lehekülge ei mäleta) on kirjas elanike arv 22 tuhat. See on vale.

H.P.: Vaatame üle ja parandame.

Linnakodanik: majanduslikku laadi küsimus: Sillamäe vabatsooni arengudokumendis oli kunagi märgitud, et Sillamäe elanikest ei piisa, et kavandatavaid arendusi ellu viia. Millised on kavatsused seoses sellega?

A.G. EuroChemi prioriteet on tööle võtta Sillamäe elanikke. Siin mängib olulist rolli tööjõu kvaliteet, sest tegemist on ohtliku ettevõttega. Kõige tähtsam on tööjõu kvalifikatsioon. Teatud ametikohtadel, nt operaatorid, on oluline ka inglise keele oskus, sest nad peavad tegema koostööd laevameeskondadega laadimisprotsessi käigus. Ka seadmete ja tehnoloogia kirjeldused on inglise keeles. Alati ei ole lihtne nõuetele vastavaid töötajaid leida. Antud juhul on vaja ka spetsialiseerumist tööks ammoniaagiga.

Linnakodanik: Võiks teha ettepaneku haridusministeeriumile, et on vaja hakata selliseid spetsialiste välja õpetama. Kutsekoolis võiks operaatorite väljaõpe toimuda lähtudes ettevõtte konkreetsetest vajadustest. Eriti kui ettevõtte saaks väljaõpet osaliselt finantseerida.

T. Seesmaa: Täna töötab Sillamäe sadamas ja terminalides üle 600 inimese. Nendest 50% on Sillamäe linna elanikud, 40% on Ida-Virumaa elanikud ja 10% mujalt.

H.P: selgitab, mis KMH protsessis hakkab edasi toimuma. Vaatame tähelepanelikult läbi kõik laekunud seisukohad ja ettepanekud ning täna esitatud küsimused. Täiendame KMH aruannet, eriti välisõhu hinnangu ja riskianalüüsi teemal. Seejärel esitab arendaja aruande Sillamäe Linnavalitsusele ülevaatamiseks, kes teeb otsuse, kas KMH aruanne on piisav või on veel vaja midagi täiendada.

M. Vähi: Mis puudutab ohutust ja keskkonnakaitset, siis oleme tellinud Sillamäe sadama ja tööstuspiirkonna kompleksse riskianalüüsi. Seda seadus ei nõua, aga samasugune on koostatud ka Muuga sadamale. Selle koostamise juures kasutatakse eksperte Päästeametist, Veeteede ametist, Keskkonnametist, Tehnilise Järelevalve Ametist. Selles osalevad ohtlikud ettevõtted mitte ainult sadamast, vaid ka näiteks NPM Silmet. Valmimise tähtaeg selle aasta lõpp või järgmise aasta I kvartal. Peale selle dokumendi valmimist saame planeerida järgmisi samme.

Mõni kuu tagasi toimus kohtumine linnavalitsuses, kus arutasime linnaelanike varajase hoiatamise süsteemi. Lepiti kokku, et olemasolevat DBT välja ehitatud süsteemi arendatakse edasi ja tuleb ühtne süsteem kõigi ohtlike ettevõtete jaoks. Tegemist on projektiga, mille sarnast Eestis veel pole.

Kaupade ohutu vedamise eest raudteel vastutab raudtee, mitte terminal. Rongid tulevad meile tuhandete kilomeetrite kauguselt ja pole võimalik igale ristmikule rajada veekardinaid vms süsteeme. Ohtlike ainete, sh ammoniaagi vedamiseks on ette nähtud spetsiaalsed nõuded vagunitele – kui need pole täidetud, siis kaupa ei tohi vedada. Vaguneid kontrollitakse jaamades. Vaivara jaama osas oleme teinud ettepaneku taastada 2 demonteeritud jaamateed ja pikendada jaamateid pikkade rongide käitlemiseks. Sellega vähendaksime manöövrivate aega ja ohtlikud kaubad lahkuksid jaamast kiiremini. Ristmiku osas oleks õige kui taastataks Vaivara viadukt.

Eestis on EKUK välja arendanud õhukvaliteedi juhtimise süsteemi, mille üks osa on ka Sillamäe seirejaam. Sadama seirejaamast edastatakse elektroonselt operatiivset infot ettevõtete dispetšeritele võimalikest piirnormide ületamisest, et nad saaksid rakendada vajalikke meetmeid.

Täna me arutame EuroChem'i KMH-d. Teiste ettevõtete ohutuse eest EuroChem vastutada ei saa, küll aga peab terminali territooriumi siseselt olema võimalik koheselt tuvastada lekkeid. Tööstuspiirkonna piiril olevad seirejaamad ei saagi määrata lekke allikat, vaid ainult fikseerida õhu parameetreid.

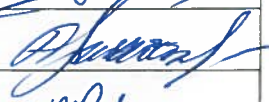

EuroChem on maailma mastaabis suur ammoniaagi tootja ja omab piisavalt pikaajalist kogemust selles valdkonnas. Terminalid on tavaliselt vähemohtlikud, kui ettevõtte, kus ammoniaak osaleb keemilises protsessis või erinevates jahutussüsteemides.

Projekt: **Sillamäe ammoniaagiterminali keskkonnamõju hindamine**

Teema: KMH aruande avalik arutelu

Aeg ja koht: 12.09.2017, kell 14.00 Sillamäe

Nr	Nimi	Asutus / Elukoht	Kontakt	Allkiri
1.	Aleksandr Konev	Sill. LV	5164623	
2.	Nikolai Klätšev	Sillamäe Vestvik	5094785	
3.	Tõnis Kalberg	Sillamäe LV	tonis.kalberg@sillamae.ee	
4.	Vladimir Mizotšev	ELKS So	mizotsev@asterline.ee	
5.	Victor Apukhtin	ELKS So	55579022	
6.	Marina Goržinskaja	ELKS So	55-17-885	
7.	Andri Maraejev	Sillamäe LV	56620937	
8.	Vladimir Sokušev	Sillamäe LV	56819891	
9.	Jatšona Flippova	Ukkonnaamet	3324414	
10.	Jüri Stiaur	Keskkonnaamet	3572614	
11.	TARMO KALME	EUROCHEM	5280804	
12.	Sergei Klauudim	Eurochem	5234648	
13.	A. BILOU	SILPORT	3929150	
14.	A. Hojmel	odusembu or.	53010805	
15.	V. Orlov	ELKS SO	53909826	
16.	V. CHERKASOV		53091150	
17.	Margus Väti	Sillamäe sadam	m.vati@silport.ee	
18.	Anti Siinmaa	Ökosil AS	anti@ecosil.ee	
19.	Tõnis Seesmaa	Silport kiirinfo	t.seesmaa@silport.ee	
20.	Georgi Hreva	AS DBT	g.hreva@dbt.eu	
21.	Galina Šiserebaeva	Kü Siinmaa	515777@mail.ee	
22.	Marina Janssen	MTÜ ROK, töögrupp	marina@roek.ee	
23.	Galina Sirelmitševa	Sti Gagajini 31	51555@list.ee	
24.	M. ROOSTPELAT	Moko	5040264	
25.	Belgastkij	Eurochem	5016615	
26.	HOLY JAM	CHEMOPROJEKT	+420725374643	

27.	Tauk Madi	Eurochem	+ 79217303113	
28.	Aleksey Savitskiy	Eurochem	+ 372 56 867806	
29.	Mauris Pajin	EKUK	+ 52 77 192	M Pajin
30.	Maria Oravaru	SKPK	+ 372 555 96 822	M Oravaru
31.	Pendel Puhken	sbph	+ 372 53423684	
32.				
33.				
34.				
35.				
36.				
37.				
38.				
39.				
40.				
41.				
42.				
43.				
44.				
45.				
46.				
47.				
48.				
49.				
50.				
51.				
52.				
53.				
54.				
55.				
56.				